

BETÆNKNING**Afgivet af Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke****vedrørende**

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge forslag til ændring af gældende lovgivning, således der indføres et mindstekrav til antallet af undervisningstimer i hvert fag i folkeskolen. Med lovændringen skal det ligeledes sikres, at antallet af undervisningstimer i engelsk og dansk sidestilles fra og med mellemtrinnet.

Ændringen skal træde i kraft pr. august 2020.

FremSAT af medlem af Inatsisartut Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit

Afgivet til forslagens 2. behandling

Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke har under behandlingen bestået af:

Inatsisartutmedlem Mimi Karlsen, Inuit Ataqatigiit, formand

Inatsisartutmedlem Vivian Motzfeldt, Siumut, næstformand

Inatsisartutmedlem Laura Táunâjik, Siumut

Inatsisartutmedlem Peter Olsen, Inuit Ataqatigiit

Inatsisartutmedlem Henrik Fleischer, Partii Naleraq

Udvalget har efter førstebehandlingen den 9. maj 2017 under FM2017 gennemgået forslaget.

1. Forslagets indhold og formål

Med forslaget ønsker forslagsstiller at skabe et retskrav for landets folkeskoleelever f.s.v. angår antallet af undervisningstimer i de gennem loven påkrævede fag. Herudover ønsker forslagsstiller at sidestille antallet af undervisningstimer i engelsk og dansk fra og med mellemtrinnet. Den ønskede ændring af lovgivningen kræves ikraftsat pr. august 2020.

2. Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Forslaget fik en blandet opbakning under førstebehandlingen, dog var et flertal for kravet om mindstetimetallet i folkeskolen. Vedrørende en sidestilling af antallet af undervisningstimer i engelsk og dansk blev forslaget drøftet intensivt både med opvejning af politiske signaler, historiske relationer og inddragelse af fagpersoner.

Naalakkersuisut støttede ikke forslaget med den begrundelse, at forslaget vil gå imod den mål- og rammestyrt, som bestemmelserne i den nuværende folkeskolelov bygger på.

Herudover udtrykte Naalakkersuisut et ønske om, at lærerne på skolen burde være dem, der bestemmer fordelingen af timerne. Ydermere påpegede Naalakkersuisut, at en ekspertgruppe om sprogtilegnelse i folkeskolen er nedsat, hvor også spørgsmålet om en antallet af undervisningstimer i engelsk og dansk vil blive belyst. Ydermere påpegede Naalakkersuisut, at antallet af timer ikke nødvendigvis betyder en reel sidestilling af de to fag.

3. Udvalgets behandling af forslaget

Når der er tale om regulering af vores fælles folkeskole, står det klart, at en sikring af de bedst mulige forhold for vores yngste og næste generationer må være central. Hensynet til børnenes udbytte af folkeskolen må stå over en lovgivning, der er fastsat tidligere og ud fra de daværende forhold. Da folkeskolen skal fungere i et land under konstant udvikling og påvirkning, må man løbende spørge sig selv, om hvorvidt vores fælles folkeskole fungerer optimalt, om den klæder vores børn på til fremtiden og om den på passende vis afspejler det samfund, som skolen er en del af. Dette bør være en løbende proces. Deraf følger ikke, at loven til stadighed skal tilpasses og ændres, men skal samfundets realiteter heller ikke tvinges til at passe ind i loven, og at loven derfor er ”hellig”. Politisk må man være åben overfor, at samfundet, ressourcerne, tiden og børnene kan ændre sig. Bliver uhensigtsmæssigheder ved en lovgivning påpeget, må en reel vurdering af, hvorvidt dette skal medføre en lovændring finde sted.

Ud fra denne betragtning har udvalget behandlet nærværende forslags ønsker om et mindstetimetal, samt om en sidestilling af antallet af undervisningstimer i engelsk og dansk gældende fra mellemtrinnet i folkeskolen.

3.1 Gældende bestemmelser

Som Naalakkersuisut påpeger, gik man med vedtagelsen af folkeskolereformen i 2002 bort fra en ordning med vejledende timefordelingsplaner og afledte timetal for folkeskolens fag. Siden er folkeskoleforordningen¹ ophævet med vedtagelsen af Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen. På baggrund af den tidligere folkeskoleforordning samt den nugældende folkeskolelov er der fastsat en lang række bekendtgørelser, der igen har ledt til udgivelsen af en række læreplaner fordelt på trin og fag. Grundtanken er hermed at have fokus på indhold og den pædagogiske kvalitet snarere end kvantiteten af undervisning, om end et sammenlagt minimum af undervisningstimer dog er lovbestemt.

Timetallet i folkeskolen reguleres i dag ud fra et minimumskrav til det totale antal undervisningstimer, som den enkelte elev skal modtage fordelt på de enkelte årgange.

Det fremgår af § 7, stk. 1-4 i Inatsisartutlov nr. 15 af 3. december 2012 om folkeskolen:

---

¹ Landstingsforordning nr. 8 af 21. maj 2002 om folkeskolen med senere ændringer.

§ 7. Elevernes undervisningstid fastsættes som en årsnorm på grundlag af undervisningstimer á 60 minutter.

Stk. 2. På yngstetrinnet omfatter elevernes undervisningstid mindst 700 timer årligt på alle tre årgange. På mellemtrinnet omfatter elevernes undervisningstid mindst 890 timer på 4. årgang, mindst 920 timer på 5. årgang og mindst 970 timer årligt på 6. og 7. årgang. På ældstetrinnet omfatter elevernes undervisningstid i de obligatoriske fag mindst 880 timer på 8. årgang, mindst 910 timer på 9. årgang og mindst 920 timer på 10. årgang.

Stk. 3. Bestemmelserne i stk. 2 kan fraviges, når antallet af elever på et hold taler herfor.

Stk. 4. Der skal sikres en jævn fordeling af elevernes undervisningstid på undervisningsårets uger og undervisningsugens dage, jf. § 8, stk. 1-3.

Af den nævnte § 8, stk. 1-3 fremgår følgende om skoleårets længde og fordeling:

§ 8. Skoleåret begynder 1. august og omfatter fra 200 til 240 skoledage fordelt på ugens 5 første hverdage eller på alle ugens 6 hverdage.

Stk. 2. I forbindelse med særligt tilrettelagte kursusforløb, tværfaglige, emneorienterede og projektor organiserede undervisningsforløb og lignende kan skoler med en 5-dages undervisningsuge inddrage ugens 6. hverdag som undervisningsdag. Skolen skal i så fald forud for skoleårets begyndelse lave en plan herfor.

Stk. 3. Undervisningen gennemføres på mindst 36 og højst 40 uger.

3.2 Retskrav på et minimum af undervisningstimer

Naalakkersuisut argumenterer i sit svarnotat for, at nærværende forslag ikke vil være i tråd med den gældende folkeskolelovs fokus på styringsredskaber i form af fagformål, trinformål og læringsmål. Udvalget deler dog ikke Naalakkersuisuts skepsis. Således anser udvalget ikke nærværende forslag, som et udtryk for et krav om fordeling af samtlige timer nævnt i den gældende folkeskolelovs § 7, stk. 2. Der er alene tale om mindstekrav til antallet af timer fordelt på alle fag i folkeskolen, og dermed ikke et krav om, at alle timer nævnt i Folkeskolelovens § 7 skal fordeles. Et vist råderum hos kommunerne til at fordele de resterende antal undervisningstimer, der som minimum skal tilbydes, bibeholdes (foruden den enkelte kommune til enhver tid kan udbyde yderligere undervisningstimer). Alle fag med undtagelse af personlig udvikling, udgør obligatoriske eller mulige prøviefag jf. § 7-10 i Hjemmestyrets bekendtgørelse nr. 3 af 9. januar 2009 om den afsluttende evaluering i folkeskolen.

Udvalget anerkender, at der med nærværende forslag ønskes en lidt mere klar vægtning af antallet af undervisningstimer, end den gældende lovgivning lægger op til. Naalakkersuisut

pointerer i den sammenhæng:

*"Lidt populært sagt kan **lidt undervisning med få undervisningstimer** mange gange være bedre end megen dårlig undervisning med mange timer"*

(Naalakkersuisuts svarnotat – udvalgets fremhævning.)

Udvalget kan konstatere, at Naalakkersuisut trods alt, på lige fod med forslagsstiller, mener at en sikring af lidt undervisning, som minimum er at foretrække. Dog nærer udvalget givetvis lidt større tiltro til landets lærere og deres kompetencer indenfor undervisning. Således er udvalget ikke på samme måde bekymret for, at forslaget vil gå ud over hensynet til elevernes forudsætninger og behov. Når en given klasse jf. lovgivningen f.eks. skal modtage undervisning i samfundsfag fra 4. årgang, er der en iboende forventning til, at kommunen tilbyder et minimum af undervisningstimer i samfundsfag uanset klassens samlede kunnen, den enkelte elevs forudsætninger/behov eller undervisernes kvalifikationer/uddannelse – specielt sidstnævnte må udvalget grundlæggende forvente, at kommunen så vidt muligt vil sikre, er på et niveau, der kan sikre lovens bestemmelser. Hensynet til det pædagogiske personales og skolens ledelses vurdering af den enkelte elevs færdigheder/behov vil til enhver tid stadig skulle danne udgangspunktet for undervisningsaktiviteterne. Således bør eksempelvis undervisningen i matematik altid tage udgangspunkt i den enkelte elev, uanset om eleven modtager 2 eller 10 matematiktimer. Dette gør sig gældende for alle fag.

Naalakkersuisut påpeger følgende i sit svarnotat:

*"Det er [...] Naalakkersuisut holdning, at det stadig bør være kommunalbestyrelserne, der fastlægger elevernes undervisningstimer **på baggrund af anbefalinger fra det pædagogisk uddannede personale** rundt omkring i landets skoler og kommuner, som er i tæt kontakt og dialog med eleverne."*

(Udvalgets fremhævning)

Det synes for udvalget at fremgå tydeligt, at motivationen bag kravet om et minimum af undervisningstimer for samtlige fag beror på en sikkerhed for den enkelte elev, snarere end et ønske om at mindske kommunernes ansvar for og indflydelse på sine folkeskoler.

Den 5. maj 2017 deltog udvalget i et orienteringsmøde med lærernes fagforening, IMAK. På dette møde fremlagde IMAK bl.a. dele af sit holdnings- og principprogram. Her stod det klart, at lærerne selv ønsker en indførelse af mindstetimet². Dette bl.a. med baggrund i, at der i dag er mulighed for spekulation i, hvilke fag skolerne udbyder flest timer i ud fra en økonomisk betragtning snarere end ud fra elevernes behov. Når det offentliggøres, hvilke fag eleverne skal til prøve i, hænder det, at antallet af timer i de pågældende fag forøges i den sidste del af skoletiden, fordi eleverne indtil da kun har modtaget få timer i de udtrukne

² http://www.imak.gl/fileadmin/foreningen/Princip_og_indsats/princip_indsats2015_da.pdf, side 2

prøvefag grundet økonomiske hensyn. Der synes således med nærværende forslag at være mulighed for at minimere risikoen for, at økonomiske hensyn kan komme til at vægte for højt i forhold til sikringen af et minimumsantal timer for den enkelte elev gennem dennes skolegang. Herudover bundes ønsket i en sikring af, at særligt elever i bygderne sikres samme timetal i de enkelte fag som eleverne i landets byskoler.

Udvalget ser således positivt på, og finder det ros værdigt, når Naalakkersuisuts tilkendegiver, at fastlæggelsen af elevernes undervisningstimal bør bero på det pædagogisk uddannede personales anbefalinger og professionelle vurdering. IMAK's holdnings- og principprogram må med lærernes organisationsgrad in mente netop siges at udgøre en sådan anbefaling og vurdering – om end på nationalt plan.

Da det ønskede minimumskrav vedrører alle fag i folkeskolen vil en vedtagelse af forslaget i sin nuværende form medføre, at ikke kun undervisning i prøvefagene, men også i personlig udvikling, vil blive berørt. Forslaget kunne have fokuseret på et udsnit af fag, som et udtryk for en prioritering af centrale prøvefag for elevernes videre optagelse i uddannelsessystemet. Udvalget konstaterer dog, at forslagets nuværende krav nød støtte fra et stort flertal i Inatsisartut.

Udvalget er ikke enig i Naalakkersuisuts kommentar under førstebehandlingen, at en beslutning vedrørende et minimumskrav til samtlige fags antal undervisningstimer vil betyde en beslutning taget på et uoplyst grundlag. Således skal udvalget påpege, at et minimumskrav til antallet af timer i samtlige fag ikke omhandler, hvornår sprogundervisning skal foregå, hvor lang tid sprogundervisning totalt set skal tilbydes, eller hvordan sprogundervisningen skal tilrettelægges. Der er således alene tale om et retskrav for samtlige af landets elever, således de sikres et absolut minimum af timer, i de fag, de nu engang skal have jf. folkeskoleloven. Det er dog klart, at en beslutning i forhold til dette aspekt af nærværende forslag, hverken eller bør træde i stedet for debatten omkring en kvalificering af undervisningen i folkeskolen.

3.3 Sidestilling timetal for engelsk og dansk

Udvalget finder, at en inddragelse af fagpersoner er essentiel i udviklingen af institutioner som vores fælles folkeskole. Af den grund bør anden del af nærværende forslag om en sidestilling af undervisningstimerne i dansk og engelsk fra og med mellemtrinnet, selvsagt ses i lyset af den ekspertgruppe Naalakkersuisut har nedsat³. Ekspertgruppen skal netop beskæftige sig med sprogtilegnelsen i folkeskolen, herunder tidspunktet for, hvornår undervisningen skal igangsættes. Udvalget kan konstatere, at nærværende forslags eventuelle vedtagelse vil give anledning til, at Inatsisartut igangsætter initiativer inden førnævnt ekspertgruppe har fået mulighed for at færdiggøre sit arbejde, herunder at fremkomme med sine anbefalinger baseret på gruppens forskningsresultater. Grundet det ønskede

³ <http://naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Nyheder/2017/03/090317-EkspertgruppeSprog>

ikrafttrædelsestidspunkt kan der dog argumenteres for, at beslutningen om en sidestilling af minimumantallet af undervisningstimer i engelsk og dansk, kan udskydes indtil ekspertgruppens anbefalinger og resultater ligger klar.

Med respekt for dette arbejde ønsker udvalget at fremsende følgende ændringsforslag:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge forslag til ændring af gældende lovgivning, således der indføres et mindstekrav til antallet af undervisningstimer i hvert fag i folkeskolen. Ændringen skal træde i kraft pr. august 2020. I relation hertil pålægges Naalakkersuisut, at spørgsmålet om en sidestilling af antallet af undervisningstimer i engelsk og dansk fra og med mellemtrinnet skal inddrages i kommissoriet for den nedsatte ekspertgruppe vedrørende sprogtilegnelse i folkeskolen.”

3.4 Ikrafttrædelse

Forslaget vil ved en vedtagelse i sin nuværende form betyde, at de ønskede tiltag skal træde i kraft i august 2020. Udvalget finder fristen rimelig ud fra en betragtning om, at kommuner, lærere, elever og forældre skal kunne nå at indstille sig på ændringen. Dette specielt f.s.v. angår sidestillingen af minimumsantallet af undervisningstimer i dansk og engelsk fra mellemtrinnet.

4. Forslagets økonomiske konsekvenser

Det fremgår af § 33, stk. 1, i Inatsisartuts forretningsorden, at de økonomiske og administrative konsekvenser ved realiseringen af beslutningsforslag skal beskrives i forslagens begrundelse.

Udvalget har noteret sig, at forslaget i overensstemmelse hermed angiver de økonomiske konsekvenser ved forslagens realisering. Det bliver således angivet, at arbejdet med ændringerne af gældende lov ikke vil beløbe sig til mere end $\frac{3}{4}$ AC-årsværk, svarende til 375.000 kr. Udvalget formoder – i tråd med forslagsstiller - at dette arbejde vil kunne inkluderes i det allerede igangsatte arbejde med revisionen af folkeskoleloven.

Da der er tale om minimumskrav, forventes det ikke, at forslaget vil medføre stigning i det totale antal undervisningstimer, end folkeskoleloven tilskriver som minimum i dag. Det forventes, at de relevante fagpersoners vurderer niveauet for mindstetimetallet på baggrund af krav og vejledninger i gældende lovgivning og læreplaner. Skulle vurderingen afstedkomme, at sammenlægningen af samtlige fags minimumstimetallet medfører et højere antal undervisningstimer end det nugældende lovpligtige minimumskrav til det totale antal undervisningstimer, må dette være et helt klart udtryk for en mangel på sammenhæng mellem det forventede antal undervisningstimer og de indholdsmæssige krav jf. lovgivningen. Dette argument gælder også på landsplan for den i forslaget omtalte mulige omprioritering af lærerressourcerne. Derfor skal udvalget understrege sin støtte til forslagsstiller henstilling til,

at Naalakkersuisut i vid udstrækning inddrager interessenter og kommuner i arbejdet, måtte nærværende forslag blive vedtaget.

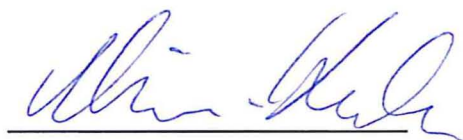
5. Udvalgets indstillinger

Et **enigt** udvalg fremsætter følgende **ændringsforslag**:

”Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at Naalakkersuisut pålægges at fremlægge forslag til ændring af gældende lovgivning, således der indføres et mindstekrav til antallet af undervisningstimer i hvert fag i folkeskolen. Ændringen skal træde i kraft pr. august 2020. I relation hertil pålægges Naalakkersuisut, at spørgsmålet om en sidestilling af antallet af undervisningstimer i engelsk og dansk fra og med mellemtrinnet skal inddrages i kommissoriet for den nedsatte ekspertgruppe vedrørende sprogtilegnelse i folkeskolen.”

Et **enigt** udvalg indstiller **udvalgets ændringsforslag til vedtagelse**.

Med disse bemærkninger og med den i betænkningen anførte forståelse skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mimi Karlsen

Formand

Vivian Motzfeldt

Næstformand

Laura Táunâjik

Peter Olsen

Henrik Fleischer